

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma:

Pfv.V.20.901/2025/3.

A tanács tagjai:

Dr. Suba Ildikó a tanács elnöke

Dr. Varga Edit előadó bíró

Dr. Csesznok Judit Anna bíró

Dr. Puskás Péter bíró

Dr. Tánczos Rita bíró

A felperesek:

I. rendű felperes neve

(I. rendű felperes címe)

II. rendű felperes neve

(II. rendű felperes címe)

A felperesek képviselője:

Dr. Gyarmathy Zsolt Gyula ügyvéd

(felperes képviselőjének címe)

Az alperes:

alperes neve

(alperes címe)

Az alperes képviselője:

alperes képviselőjének neve

(alperes képviselőjének címe,

ügyintéző: Dr. Keserű Ákos ügyvéd)

Az ügy tárgya:

szolgálat megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pf.20.271/2025/3.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Keszthelyi Járásbíróság 3.P.20.584/2024/5.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A hrsz1. ingatlan (a továbbiakban: alperesi ingatlan) tulajdonosa 1/1 tulajdoni arányban az alperes, míg a hrsz2., a hrsz3., valamint a hrsz4. ingatlan kizárólagos tulajdonosa II. rendű felperes; a hrsz5. ingatlan kizárólagos tulajdonosa I. rendű felperes (a hrsz2.-hrs5. ingatlanok a továbbiakban együttesen: felperesi ingatlanok).

[2] A felperesek ... foglalkoznak, és a gazdasági tevékenységen túl a felperesi ingatlanokat életvitelszerű lakhatás céljára is használják. A használat terjedelme a termeléshez szükséges gépek, termés ki- és be szállítását foglalja magában, de a tartós életvitel miatt tűzifa beszállítás, szennyvíztisztítás miatt is szükséges az ingatlanok tehergépjárművel történő megközelítése.

[3] Az ingatlanok ... oldalán húzódik egy útszakasz, amely karbantartott, funkciójában közlekedésre használt, önálló helyrajzi számmal nem rendelkező kavicsos út, ami nem magán út. Ezt a közlekedésre használt ingatlanrészt a felperesek ingatlanjaiknak – 15 m hosszúságú, 2.60 m széles, 3.95 m magas üres súllyal 14500 kilogrammú, rakott súllyal 40000 kilogrammú – tehergépjárművel (a továbbiakban: tehergépjármű) történő megközelítésére folyamatosan használták.

[4] A felperesi ingatlanok a hrsz6. útról személygépjárművel és gyalogosan is, a ... számú útról a hrsz7. útsatlakozás igénybevételével közelíthetők meg.

A felperesek keresete, az alperes ellenkérelme

[5] A felperesek keresetükben azt kérték, hogy a bíróság állapítsa meg az alperesi ingatlan terhelő, és a felperesi ingatlanok megközelítését biztosító átjárási és útszolgálatom fennállását. Kérték az alperes fentiek tűrésére kötelezését és az illetékes ingatlanügyi hatóság megkeresését a szolgálatom átvezetése iránt, továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest a kialakított út rendeltetésszerű használatának és a karbantartási munkálatok elvégzésének tűrésére.

[6] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú határozat

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperesi ingatlanon a felperesi ingatlanok mint uralkodó ingatlanok javára a ... adatszolgáltatási iktatószámú ... számú, 2022. november 15-én kelt és 2024. február 20-án záradékkal ellátott változási vázrajzon az alperesi ingatlan ... jelű 456 m² területű részletére a megközelítést biztosító átjárási és útszolgalmi jog áll fenn. Kötelezte az alperest annak tűrésére, hogy a felperesi ingatlanok mindenkor birtokosa az alperesi ingatlan a ... adatszolgáltatási iktatószámú, ... számú 2022. november 15-én kelt és 2023. február 20-án záradékkal ellátott változási vázrajzon feltüntetett alperesi ingatlan ... jelű 456 m² területű részét átjárás végett használja. Ennek átvezetése érdekében megkereste az illetékes ingatlanügyi hatóságot, egyebekben a felperesek keresetét elutasította. Indokolásában rámutatott: az alperes nem állította, hogy a felperesek gazdasági tevékenységükkel – a tehergépjárművel való megközelítésen túl – szükségtelenül zavarják, és tényként állapította meg azt is, hogy a felperesi ingatlanok a gazdasági tevékenységtől és a jelenlegi birtokos gazdasági érdekeitől függetlenül sincsenek közúttal megfelelően összekötve, mert pl. építkezés, teherszállítás, akár tűzvédelem, tűzifa beszállítás, szennyvíztisztítás okán sem lehet az ingatlanokat a hrsz7. és hrsz8. közutakról megközelíteni.

[8] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezését nem érintette, a fellebbezett rendelkezéseinek megváltoztatásával a keresetet teljes egészében elutasította. Ítélete indokolásában – utalással a Kúria Pfv.I.21.136/2022/8. számú határozatára (BH 2023.301.) – kiemelte, hogy az I. rendű felperes által végzett ... tevékenység egyáltalán nem indokolja a tehergépjármű használatát. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:160. § (2) bekezdését és nem volt figyelemmel arra sem, hogy az I. rendű felperes telephelye nem a felperesi ingatlanok valamelyikén található. Utalt arra, hogy a felperesi ingatlanok rendeltetészerű használatához valóban szükség van időszakonként szállító járművekre, továbbá a felperesek tartós életvitele miatt tűzifa beszállításához, valamint a szennyvíztisztításhoz elengedhetetlen a kisebb haszongépjárművel való megközelíthetőség, az azonban nem azonos a tehergépjárművel.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[9] A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati és azzal egyidejűleg felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet.

[10] A felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték.

[11] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmüket a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (3) bekezdésére alapították. Előadták, hogy álláspontjuk szerint a jogerős ítéletben foglalt – téves – jogi következtetés eltér a Kúria Pfv.I.21.136/2022/8. számon közzétett határozatától, ezzel kapcsolatos további indokolásuk azonban nem volt. A Kúria Pfv.I.20.541/2017/7. számú közzétett határozatától való eltérést is sérelmezték, ugyanis annak tartalma szerint „Szükségbeli útszolgálat alapítása esetén az útvonal kijelölésénél figyelemmel kell lenni mind az uralkodó telek, mind a szolgáló telek tulajdonosának a jogos érdekeire. Az ingatlanon álló épület rendeltetése és az útvonal hosszára figyelemmel indokolt lehet, hogy a szolgálat a gépjárművel való áthaladást is lehetővé tegye”. Álláspontjuk szerint a másodfokú bíróság a jogerős ítéletben figyelmen kívül hagyta a referenciahatározatban foglaltakat, mert csupán az alperes érdekeit vette figyelembe.

A Kúria döntése és jogi indokai

[12] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem megalapozatlan.

[13] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem kötelező tartalmi elemeiről a Pp. 410. § (2) bekezdés a) - c) pontja rendelkezik. A Pp. 410. § (4) bekezdése értelmében bármelyik tartalmi kellék hiánya önmagában megalapozza a kérelem érdemi vizsgálat nélkül történő

visszautasítását, illetve kizárja az adott engedélyezési ok érdemi vizsgálatát (Kúria Pfv.VI.20.057/2020/2., Pfv.VII.21.288/2023/2.).

[14] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem tartalma ezt meghaladóan attól függ, hogy a fél a felülvizsgálat engedélyezését mely engedélyezési okra alapítja, azzal, hogy valamennyi engedélyezési ok esetében nélkülözhetetlen a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés meghatározása, elvi jelentőségű jogkérdésnek pedig az a jogkérdés minősülhet, amely egy jogszabályi rendelkezés értelmezésével, alapvető tartalmával és az ahhoz kapcsolódó esetleges jogkövetkezményekkel függ össze [Pfv.V.21.323/2022/2., megjelent: BH 2023.71. számon; illetve a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 1. pontja].

[15] A Pp. 410. § (2) bekezdés c) pontja alapján a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem érdemi elbírálásának alapvető feltétele a jogerős ítélet által felvetett jogkérdés és az engedélyezést megalapozó okok pontos megjelölése, a Kúria ugyanis a fél kérelméhez kötve van, nem engedélyezheti a felülvizsgálatot olyan okból, amelyre a fél nem hivatkozott [Pfv.II.20.555/2022/2., Pfv.II.20.850/2022/2., Pfv.I.20.328/2020/3., valamint a PK vélemény 1-3. és 5-7. pont].

[16] A Pp. 410. § (2) bekezdés cd) alpontja szerint – a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén – meg kell jelölni a Kúria közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér [Pp. 409. § (3) bekezdés].

[17] A Pp. 409. § (3) bekezdése alapján – közzétett határozatától jogkérdésben eltérő jogerős ítélet miatt – a Kúria akkor engedélyezi a felülvizsgálatot, ha a jogerős ítélet a Bírósági Határozatok Gyűjteményében 2012. január 1-je után közzétett határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul. A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet e címen előterjesztő félnek egyértelműen azonosítható módon – az eltéréssel érintett határozatok ügyszámának pontos feltüntetésével – meg kell jelölnie, hogy a jogerős határozat melyik korábban közzétett kúriai döntéstől tér el [Kúria Pfv.II.20.782/2022/3., Pfv.V.20.968/2022/2.]. A félnek az erre történő hivatkozása esetén a Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpontja szerint nemcsak a Kúria közzétett határozatát kell megjelölnie, hanem annak azt a részét is, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér. A megjelölt konkrét határozatrész csak akkor alkalmas az engedélyezés körében érdemi vizsgálat lefolytatására, ha annak tartalma az előbbieken kifejtetteknek megfelelően jogkérdésként értelmezhető (Gfv.I.30.045/2023/2.; Pfv.I.20.400/2024/4.).

[18] A Kúria hangsúlyozza: a bíróság mindig a konkrét történeti tényállás mellett vizsgálja a fél által hivatkozott törvényi tényállás elemeinek megvalósulását és ennek során értelmezi az adott anyagi jogi rendelkezést. Erre tekintettel a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján az anyagi jogi jogkérdésben való eltérés megállapítására főszabályként akkor kerülhet sor, ha a határozatok alapját képező ügyekben legalább a releváns tények lényegi hasonlósága és az alkalmazott anyagi jogi szabály egyezősége fennáll (ügyszámszerűség) (Kúria Pfv.V.21.080/2024/3., Pfv.V.21.150/2024/2.).

[19] A Kúria a jogerős ítéletnek a Kúria Pfv.I.21.136/2022/8. számon közzétett határozatától való jogkérdésben való eltérését érdemben nem vizsgálhatta, ugyanis a felperesek a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmükben a fent kifejtettektől eltérően csupán arra utaltak, hogy a jogerős ítélet eltér a Kúria Pfv.I.21.136/2022/8. számon közzétett határozatától.

[20] A felperesek által ugyancsak hivatkozott Pfv.I.20.541/2017/7. számú határozat esetében a felperesek az eltérés mibenlétét megjelölték, ezért ebben a részében a Kúria a kérelmet érdemben vizsgálta, azonban az ügyazonosság a következők szerint nem volt megállapítható:

[21] A referenciahatározat elvi tartalmát is meghatározó, lényegi tényállási eleme volt, hogy a szolgalmi jog megállapításával érintett ingatlan egy másik ingatlan területén helyezkedett el (zárványingatlan), közúttal közvetlen kapcsolata nem volt, kizárólag gyalogosan, egy betontámfalnál kialakított vaslépcsőn keresztül lehetett megközelíteni {a Kúria Pfv.I.20.541/2017/7. számú eseti döntés indoklásának [2] bekezdése}. A jelen ügyben ezzel szemben a szakvélemény alapján a felperesek ingatlanai ha tehergépjárművel nem is, de személygépkocsival, furgonnal vagy akár kisteherautóval is megközelíthetők.

[22] Mindezek a tényállások és az azzal összefüggő jogi megítélés olyan lényegi különbségét jelentik, amelyek miatt a jelen ügy és a hivatkozott kúriai határozat közötti ügyazonosság nem áll fenn, annak hiánya a konkrét ügy és a referenciahatározat összevetését nem tette lehetővé, ez pedig kizárja a felülvizsgálatnak a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján történő engedélyezését.

[23] Az ismertetett indokok alapján a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján megtagadta.

[24] A Kúria utal arra, hogy a jogerős ítélet – a másodfokú bíróság bizonyíték-értékelésén alapuló ténybeli és jogi következtetései helyességének, azaz – megalapozottságának megítélése, csakúgy, mint a másodfokú bíróság mérlegelési tevékenysége helyességének a vizsgálata a felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárás kereteit meghaladja, az a már engedélyezett felülvizsgálat során a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatát jelenti (Kúria Gfv.V.30.334/2023/2., Pfv.20.927/2023/2.).

[25] A kifejtettek miatt a felperesek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme nem vezetett eredményre, ezért az általuk az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (2a) bekezdés a) pontja alapján lerótt felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem illetéke a terhükön marad.

[26] A végzés elleni felülvizsgálat lehetőségét a 407. § (1) bekezdés d) pontja kizárja.

A határozat elvi tartalma

A felülvizsgálat megtagadásának van helye, ha a fél a jogerős ítéletnek a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésére hivatkozik, azonban a jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás és a hivatkozott közzétett határozat tényállása a releváns tények lényegi hasonlósága tekintetében (ügyazonosság) egymástól eltér.

Záró rész

Budapest, 2025. szeptember 10.

Dr. Suba Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Varga Edit s.k. előadó bíró, dr. Csesznok Judit Anna s.k. bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró, dr. Tánczos Rita s.k. bíró